

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVI CAS

Izdajatelj in upravitelj v Koparju: ulica 31. 6. — Telefon: 31. 50 — Telegraf: 31. 50 — Upravitelj: K. 327

GENE PO POSTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

GENE PO POSTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 60 VIN.

Delavci v urste!

V naših tvornicah ugašajo ognji in sredi zime narašča število brezposelnih. Vrste brezposelnih v usnjarski, kovinarski in stavbinski stroki so vedno večje in, kar je najhuje, ni mnogo upanja, da bi se ta kriča v naši industriji kaj kmalu rešila. Nekateri tvornice ne dobe surovin; druge stroke ne morejo razpečati izdelkov, ker viška carina, slaba valuta in nespretnost belgrajske vlade onemogočajo izvoz v tujino. Dolgo let že ni stalo naše delavstvo pred tako temnimi časi kot stoji danes.

V istem času pa, ko je padla na rafie naša delavstva vsa peza težkih industrijskih razmer, se oborožujejo kapitalisti, da s podrobnim silo napadejo itak pičle pravice, ki jih ima delavstvo v Jugoslaviji. Dan na dan prihajajo iz raznih krajev vesti, da hočejo delodajalci samovoljno odpraviti osebnostni delavnik. Vedno bolj odkrito nastopajo kapitalisti proti strokovnim organizacijam in uporabljajo moč svojega časopisa in denarja, da oslabijo njih vrste. Delodajalci so se združili v krepki organizaciji »Zvezi industrijcev«, ki si je znala pridobiti mogočen vpliv pri centralni vladi, v demokratskem časopisu in na drugih javnih mestih. Tajne sile so na delu, da pod krinko »reda i rada« zadušijo vsako svobodno gibanje delavstva, ki se združuje v obrambo svojih pravic. Trboveljska stavka, katero je vlada končala s surovim ukazom, potem ko je uničila najmočnejše orožje delavstva, zborovalno in združevalno slobodo, — trboveljska stavka nam je pokazala, kako se je jugoslovanski kapital v vsej tišini organiziral in razvil v moč, s katero vlada računa mnogo bolj resno kot z delavstvom.

Značilen slučaj se je zgodil na Jesenicah, kjer je celokupno delavstvo nastopilo proti nekemu uradniku tovarne. V zadevi, ki je prišla pred sodišče, se je vmešal državni urad za trgovino in obrt, ki zahteva brezpogojen odpust dveh delavcev, čeprav sta bila oba pred sodiščem spoznana za nedolžna. Eden delavcev je vnet organizator krščanskega delavstva, drugi je komunist. Ostro delavskim organizacijam v obče je tu očitna. — To smo navedli za vzgled.

V teh težkih dneh se mora krščansko delavstvo zavedati! Naša moč je bojna strokovna organizacija. Okoli praporja krščanskega socializma se zbira verno delavno ljudstvo, da brani pravice onih, ki nimajo ničesar drugega kot delavne roke in pošteno srce. Ko stoji krščansko delavstvo pred težkimi boji za obstanek, za svoj kos kruha, mora s polno zavestjo odgovornosti poudariti: Mi nečemo miloščine, pravice hočemo! Naš boj gre za to, da se cel de-

lavski sloj osvobodí od nadvlade kapitala! Delavski sloj ni sloj beračev, ampak tvorijo ga stotisoči, ki si hočejo priporiti vpliv ne samo v parlamentu, ampak tudi pri strojih, v tvornici in delavnici, na železnici in v premogokopu.

Strnimo vrste! Proti združenemu kapitalu naj nastopi združeno delavno ljud-

stvo. V teh težkih časih je izdajalec svojega stanu vsak krščanski delavec, ki ne pristopi v kršč. strokovno organizacijo. Zvesto bodo stali delavni močje ramo ob ramo, branili bodo svoje pravice kot bratje, ki se ne bojijo v uri nevarnosti in viharjev.

Kapitalizem se igra z delavstvom.

Preteča beda kovinarjev v Kropl in na Jesenicah.

V Kropl in Kamni gorci je delavstvo pod kovinarsko krizo. Izdelano blago — cele vagone — leži neprodano. Kamnogiški delavstvo se je obrnilo na Jugoslovansko Strokovno Zvezo za pomoč. Deputacija, ki je odšla v Belgrad, ima nalogo, pojasniti centralni vladi položaj.

Križa je zgrabila tudi Jesenice. Glede

industrijskega podjetja na Jesenicah se čujejo čudni glasovi. Taki-le, da je treba to podjetje uničiti s pomočjo državnega sistema, tako da bi delnice padle na ničlo. Delnice bi potem kupile nove pijavke v imeu jugoslovanske državnosti. Kaj se med tem časom zgodi z delavstvom je gospodom malo mar.

Kako kapitalisti izkoriščajo delavstvo.

Trst, 1. febr.

Dne 29. jan. je bilo odpovedano delo čevljarjski tovarni Mally & Demberger na štirinajst dni tridesetih delavcem in delavkam. Vzrok: slaba konjunktura. Čudno pa je, da je omenjena tvrdka odpovedala delo po večini le starim delavcem, ki delajo po več let že v tovarni, med temi celo takemu, ki je že dvainštirideset let v omenjeni tovarni, mlade delavne moči pa je tovarnar obdržal. Kje naj se išče še večja brezsrčnost?

Zgodilo pa se je, da sta si poiskala dva delavca te tovarne drugod delo za takojšen nastop. Zato sta šla k vodstvu tovarne prositi, naj se jima da delavska knjižica, ker lahko nastopita takoj službo pri drugi tvrdki. O tem vodstvo tovarne ni hotelo nič slišati. Torej delavec, ki ima delo drugod preskrbljeno, ne dobi sedaj knjižice, čež štirinajst dni, ko bo tvojeto mesto oddano drugemu, pa dobi knjižico, zato da boš brez posla, da boš prosil, da ostaneš še naprej v delu in da boš vedel, da je kapitalist tvoj gospodar, da on razpolaga s teboj, kakor se mu ljubi.

Tistega delavca hoče odpustiti, ki je pustil vse svoje moči skozi dvainštirideset let v tovarni, mlademu pa, ki si je iz dobročnosti napram svojim starim tovarišem poiskal dela drugod, se pa stavi na pot najrazličnejše ovire, da ne bi zapustil dela v tovarni. To je nadutost kapitalista v najgriš obliki! To naj bo v resen opomin tudi drugemu delavstvu!

Jugoslovanska strokovna zveza bo zastavila vse svoje moči, da bo to umazano nakano preprečila. Preprečiti se bo

pa moglo le, ako bo delavstvo složno med seboj. Kdor se ni organiziral, naj se organizira takoj v Jugoslov. strokovni zvezi, da se take nakane od strani kapitalista preprečijo!

Komunisti na Gorškem.

Pismo iz Gorice.)

29. januarja 1921.

Posebne poveljne razmere, ki so vzbudile komuniste povsod drugje, ko jih priklicale na dan tudi pri nas, le da so bile razmere pri nas še mnogo huje. Poleg tega, da je dolga vojna izmučila ljudi do skrajnega nezadovoljstva in da so ideje iz Rusije prodirle posredno ali neposredno tudi do njih, so občutili poleg tega vsoto težo begunstva, vse gorje beračev, in ko so se vrnili na dom, so našli razdejano poljo in razdrte hiše. Kot da postavi človeka v sredo puščave in mu poreče: Tu si ustvari domaćijo! Ni čuda, če v takih razmerah začne človek razmišljati, čemu je bilo vsega tega treba in kako bi si najlažje in najizdatneje opomogel. Revolucija je beseda, ki jo lahko vržeš med ljudi, ko v njih vse kipi in vre, ko obup sega preko grla. Zato ni čuda, da se je pri nas komunizem silno razpasel v onih krajih, ki so najbolj orušeni, kjer je socialno gorje danes največje. To so gorške okoliške vasi in Brda, posebno tam, kjer je še vedno pereče kolonsko vprašanje.

O kolonskem vprašanju bomo pisali v bodoče več in natančneje, a povedati moramo, da se dela za njih rešitev na ta način, da bi posebne zadruge odkupile posestva in bi tem povračali kmetje založeni kapital. Danes dajejo koloni 50 odstot-

kov od svojega vžitka gospodu. Te razmere so žetev za komunizem. Da se je komunizem pri nas širil, je bilo morda krivo tudi to, da se z naše strani ni nikoli zadostno pobijal, in da se je pisalo v prvi vrsti samo o narodnosti in zopet narodnosti, socialna vprašanja pa so pustili popolnoma v nemar. Ljudje so si mislili, češ, od same narodnosti ne morem biti sit. In zato je komunizem žel. Danes je v tem oziru mnogo boljše; voditelji in časopisje se je zavedelo, da je narodno vprašanje tesno zvezano s socialnim vprašanjem našega ljudstva in se je pričelo gibati tudi v tem oziru. Zdaj pričakujemo veselega preporoda pri nas. Snujejo se kmečke zveze, zadržno življenje se širi, konsumi se ustanovljajo. Naše ljudstvo je v svojem bistvu tako pošteno, da že danes zapušča komunistične vrste in prestopa k nam. Primer imamo ravno v Števerjanu in marsikje drugje.

V stranki bodo tik pred volitvami ostali samo oni elementi, ki so v stranki že iz principa, ki zabavljajo in rogovilijo in nasladi nad tem in ki v kljub našim slovenskim pesmim pojejo nalašč italijanske pesmi. Zato imamo dokaze; dokaze imamo tudi, da oni nasprotujejo našim prireditvam, da pojejo nesramne podoknice, da nasprotujejo pri narodnem delu sploh. To je sicer žalostno, a resnično. Ne vemo, kaj pravi k temu dr. Tuma in drugi njih voditelji, toda eno je jasno kot beli dan, da pelje ta ideja naše ljudstvo v brezmeralnost najhujše mere, v tem in v onem oziru. Tam, kjer so še pošteni fantje med njimi, bodo ti itak nastopili.

Sicer je komunistično navdušenje zadnje čase malo pogošlo, ker so njih voditelji namignili tu pa tam po shodih, da ni misliti na revolucijo, oni pa so samo pričakovali dne, ko bodo — delili. V Cerknam je baje dejal dr. Tuma, da je tam komunizem brez pomena, ker so vsi enaki reveži, a so eni že brusili nože, da bodo delili s sosedom edino kozo, ki jo ima v hlevu, ali pa kravico. Danes so ti pijančki in pa taki, ki jim smrdi delo, malo poparjeni, kajti na svojo roko pa ne kaže začeti revolucijo.

Tudi splošni položaj italijanske socialne demokracije je naše komuniste malo presenetil. Znano je, da so imeli italijanski socialisti sestanek v Livorno, kjer se je stranka razcepila. Zmagali so edinosti — odpadle pa so skrajne struje. Komunisti, ki se proti ostalim socialistom, ki so pa tudi za III. internacionalo, imenujejo »čisti« komunisti, so šli zborovat v drug prostor, izvolili vodstvo stranke in sklenili, da izstopijo iz deželnih in občinskih zastopstev. Vodstvo stranke bo v Milanu, glasilo »Il Comunista« bo izhajalo dvakrat na teden.

Ne smemo pa prezreti dejstva, da je glasovanje primorskih socialistov v Livorno izpadlo v prilog čistih komunistov, ki so dobili 4462 glasov, edinosti pa le 3286 glasov.

Ker je v Italiji uveden proporcionalni volilni sistem, nam bodo komunisti precej škodovali. Pri nas bo ves volilni boj obrnjen edino proti komunistom. V prvih obrisih se ta bitka že začinja.

NESREČA V ROVU.

LDU Dessau, 2. febr. (Wolff.) Ko je davi moštvo Ilbertovega rova hotelo stopiti v kaljev rov, so strupeni plini omamili 60 mož. Štirje so mrtvi, devet jih je še v rovu.

ZA POMOČ AVSTRIJI.

LDU Dunaj, 3. febr. (DunKU.) Kakor poroča »Neue Freie Presse« iz Rima, ima mednarodna finančna družba za podporo Avstrije te naloge: Preskrbi naj avstrijski industriji kredite za nabavo surovin, dvigne naj gospodarstvo in preosnuje železnice. Dne 10. februarja se bodo v Parizu zbrali zastopniki teh skupin, da bodo storili končnovejavne sklepe. Po nadaljnjem poročilu se bo prejkone dne 25. februarja vršila konferenca avstrijskih nasledstvenih držav v Portorosse pod predsedstvom italijanskega delegata. Izključeno bo vsaka politična debata, ker žele to Italijani.

Širite „NOVI ČAS“

Poslednji dnevi v Pompejih.

»Tale obraz pa poznam, pri Poluksu!« je vzkliknil Pansa; »kozlič iz Ambracije. Ej, je rekel in tlesnil s prsti (običajno znamenje za sužnje), »na čast temu novodošlec moramo pa pripraviti novo pitno daritev.«

»Nadejal sem se,« je rekel Glavk z otožnim glasom, »da dobim iz Britanije ostrig za vas; pa vetrovi, ki so bili tako okrutni do Cezarja, so nam zadržali ostrige.«

»Ali so v resnici tako okusne?« je vprašal Lepid ter si še udobneje zrahljal neprepasano tuniko.

»Veste, v resnici sodim, da je daljava, ki jih dela tako okusne, dasi niso tako slastne kakor brundzijske ostrige. Ampak v Kimu ni nobena pojedina popolna brez njih.«

»Ti ubogi Britanci! Navsezadnje so vendarle za nekaj dobri!« je rekel Salust, »dajejo nam ostrige!«

»Jaz bi pa rad, da bi nam dali kakšnega gladiatorja,« je dejal edil, čegar skrbna glava je pa še vedno razmišljala o potrebah amfiteatra.

»Pri Paludu!« je vzkliknil Glavk, ko mu je najljubši suženj ovenčal z novim vencom puhtelo glavo, »sicer imam prav rad te divje prizore, ko se zver bori z zverjo, ampak če hladnokrvno postavijo v areno človeka, ki ima kri in kosti kakor mi, kjer mu zveri trgajo ud za ud, je gledanje pregrozno — meni prihaja slabo — lovim sapo — obhaja me želja, da bi plul tja in ga branil. Vpitje množice

se mi vidi strašnejše kakor glasovi Furij, ki so preganjali Oresta. Prav vesel sem, da je tako malo upanja za take krvave prizore pri naši prihodnji igri!«

Edil je zmignil z ramami, mladi Sreust pa, ki so ga imeli za največjega dobričnika v Pompejih, je zavzel ostrmel. Nežni Lepid, ki je redkokdaj izpregovoril iz bojazni, da si ne bi pačil obraza, je vzkliknil: »Pri Herkulu!« Šeškar Klodij je zamrmral: »Edepol,« šesti gost pa, ki je bil Klodijeva senca in ki je imel dolžnost ponavljati izreke svojega bogatejšega prijatelja, kadar ga ni mogel hvalisati — šeškar šeškarjev — je tudi zagodrnjal: »Edepol.«

»Veste, vi Italci ste vajeni teh prizorov, mi Grki pa smo bolj usmiljeni. Ej Pindarjev duh! Vzhvičenje prave grške igre — tekmovalne človeka proti človeku — velikodušna borba — napol žalostno zmagoslavje — vsakdo tako ponosen meriti se s plemenitim nasprotnikom, tako žalosten videti ga premagane! Ampak saj me ne razumete.«

»Kozlič je izvrsten,« je dejal Salust.

Suženj, čegar dolžnost je bila narezavati meso in ki si je nekaj domisljal zbok te znanosti, je pravkar opravil ta posel na kozliču po glasovih godbe; rezal je z nožem po taktu, pričel z globokim tenorjem ter dovršil težavno delo sredi veličastne oktavne.

»Tvoj kuhar je kajpada iz Sicilije?« je rekel Pansa.

»Je, iz Sirakuz.«

»Zanj hočem igrati s teboj,« je rekel Klodij;

»med posameznimi jedmi hočem igrati.«

»Vsekakor je te vrste igra boljša kakor boj zverin; ampak svojega Sicilca ne morem staviti — saj nimam nič tako dragocenega, kar

bi meni nazaj staval.«

»Svojo Filido — svojo lepo plesatiko.«

»Ženski nikdar ne kupujem,« je rekel Grk ter si malomarno popravljal venec.

Godci, ki so bili nameščeni zunaj v portiku, so pričeli svoje opravilo, ko so prinesli kozliča na mizo; godli so bolj mehko, bolj veselo in vendar nemara bolj duhovito melodijo, ter peli ono Horacovo pesem, ki jo je tako težavno prevesti, ki pa so o njej menili, da je primerna za gostijo in ki je bila prav preprosta za sijajno razkošje onih časov, kakor se nam tudi vidi mehkužna. Priča smo domače in ne kraljevske gostije — pojedine gosposkega človeka, a ne cesarja ali senatorja.

»Ej, dobri stari Horac,« je rekel Salust sočutno, »lepo je opeval gostije in delceta, ampak ne tako kakor naši moderni pesniki.«

»Nesmrtni Fulvij, na primer,« je dejal Klodij.

»Oj, nesmrti Fulvij!« je rekla senca.

»Pa Spurena, in Kaj Mucij, ki je v enem letu napisal tri epe — ali je mogel Horac kaj takega narediti, ali pa Vergil?« je rekel Lepid. »Ti stari pesniki so vsi zabredli v to napako, da so posnemali kiparstvo mesto slikarstva. Preprostost in mirnost — to je bila njihova ideja; mi moderneži pa imamo ogenj, strast pa energijo — nikoli ne spimo in posnemamo barve od slike, njeno življenje in delovanje. Nesmrti Fulvij!«

»Samo mimogrede naj vprašam,« je rekel Salust, ali ste videli nove odo na čast naše egiptovske Izide od Spurene? Veličastna je — prava verska gorečnost.«

»Izida je videti prav priljubljeno božanstvo tukaj v Pompejih,« je rekel Glavk.

Politični dogodki.

+ Čutijo se. Centralisti se »čutijo«; zaenkrat jim gre vse posreči. Pokorili so konstituantno v stvari prisega in poslovnika vobče in pokoriti jo upajo zanesljivo tudi v stvari ustave. Zato hodijo trdo in govore glasno. Poslance, ki so si drznili v konstituantni podati njim neljube izjave, strašijo s Pašičem, češ že je ozdravil in pride zopet na seje. (»Politika« preti tako Drinkoviću.) Pašič jim je sploh pravi polbog, ki more vse, kar hoče. In edino merodajno je v državi tisto, kar on hoče. On hoče namreč ravno tisto, kar hočejo centralisti. Kaj hoče ostali del jugoslovanskega prebivalstva, velja samo eno: jezik za zobe in tilnik nizdol, drugače pride absolutizem brez parlamentarne krinke in rokavic in pela bosta palica in puškinjo kopito! No, kakor ima g. Pašič častljivo belo brado in je izvršil že velike reči, topot, se nam zdi, ga je vendar politična modrost izdala.

+ Komu velja graja? Belgrajska »Politika« očita poslancem konstituantne, da so se nedeljskih slavnosti belgrajskega mesta vdeležili le v neznatnem številu — morda je bilo navzočih 30, morda tudi samo 15. Namesto njih pravi list, je bilo videti ob kraljevi tribuni in diplomatičnem zboru nekaj skupščinskih strojepisk. Ta graja belgrajskega lista zadeva vsekakor v prvi vrsti demokrate, radikale in zemljoradnike — stebre sedanjega režima v Jugoslaviji. Kje so vendar bili ti vneti patrioti, ko jih je klicala dolžnost, da tvorijo na slavnosti dostojen okvir za fotografske snimke?

+ Roški volivni red. Reška začasna vlada je potrdila in objavila volivni zakonski načrt, glasom katerega bi imel volivno pravico vsak državljan, brez razlike spola, ki v teku letošnjega leta dopolni 20. leto starosti. Vohle bodo torej tudi ženske. Z mestom bodo volila tudi vsa predmestja, kakor Kalvarija i. dr.

Dnevni dogodki.

— Invalidski oddelek po-erjenjstva za socialno skrb razglašal, da so zaloge oblek za invalide izčrpane ter naj se tozadevne prošnje za dobo treh mesecev ne predlagajo. Delna pomoč je mogoča le še s čevlji in perilom, katerih je še nekaj v zalogi. Ukrenjeno je pa vse potrebno, da bodo v doglednem času sredstva na razpolago, da bo mogoče pomagati vsaj najpotrebnejšim. Pri tej priliki se še opozarja, da so sredstva za te vrste podpore tako omejena, da se prošnje invalidov, ki so okoli 30 odstotkov ali manj dela (poklica) nezmožni, ne more ustreči, ne da bi se občutno zapostavili invalidi-hiralci, ki so veselo svoje visoke invalidnosti in popolne delanezmožnosti v največji bedi in le od podpor odvisni. Apelira se v splošnem na vse prosilce, da se na prednavedeno ozirajo ter tozadevne prošnje predlagajo le v res nujnih in obzira vrednih slučajih.

— Legar na Dunaju. Neka umetniška družba ki je dopotovala iz Trsta na Dunaj, je donesla s seboj pegavi legar. Od družbe same je obolelo 18 oseb, drugih oseb pa 7.

— B. da v Avstriji. Po prizadevanju neke angleške dame so na Dunaju uvedli akcijo, ki preskrbuje dnevno 300 najpotrebnejšim osebam srednjega stanu skromno brezplačno kosilo.

Ljubljanski dogodki.

lj žrtve dela. Včeraj popoldne ob tričetrt na 4. uro so z vlakom pripeljali iz Trbovelj v ljubljansko bolnico dva delavca, ki sta se ponesrečila pri razstreljevanju kamena. Položena mina je prežgodelj eksplodirala in oba delavca v obraz strašno razmesarila. Z enim teh revežev se je pripeljala uboga žena z dvema otročičema. Družba, za katero sta padli nesrečni žrtvi, pa ni niti poskrbela, da bi bila ljubljanska rešilna postaja pravočasno obveščena. Tako sta reveža morala čakati na ljubljanskem kolodvoru, da je došel rešilni voz, ki ju je prepeljal v bolnico.

lj Otroka hotela vreči v Ljubljano. Pretekli mesec je F. S. iz Gosposke ulice hotela svojega poldrugega leta starega sinčka s šentjakobskega mostu vreči v Ljubljano, kar ji je pa mizarski vajenec Černe Ivan iz Pražakove ulice zabranil ter tam službojočemu stražniku naznanil. Ko je nadstražnik šuligo posredoval, je postala ženska zelo surova rekoč mu: »Kaj Vas vendar briga moj otrok?« Pozneje je policija ugotovila, da trpi ženska na menjajoči se zmedenosti.

lj Mnogo grmenja, malo dežja. Dr. Jos. C. Oblak, odvetnik in predsednik Gospodarskega Zvona, je vložil tožbo radi razžaljenja časti proti odgovornemu uredniku »Večernega lista«, dr. Peganu in njegovi gospe in dr. Remcu, ker je »Večerni list« v nekem poročilu pisal o nizkem boju dr. Oblaka proti dr. Peganu. To tožbo, ki jo je dr. Oblak z velikim naznanilom začel, je zdaj — umaknil in s tem te izognil priliki, da bi se način njegovega boja osvetlil pred poroto. Dr. Oblak toži zdaj tudi »Večerni list« radi članka »Šleva«. Toženi odgovorni urednik je nastopil dokaz resnice.

lj Stekel pos. Na ljubljanskih ulicah se je pojavil rujav pes z belo liso, ki je na več krajih obgrizel več oseb. Ker se je sumilo, da bi utegnil biti stekel, so streljali nanj, pa ga niso zadeli. Slednjič se je posrečilo, da so ga na Poljanski cesti ujeli v zanjko. Sedaj ga bodo preiskali, ako je res stekel. Obgrizeno osebo so morale v bolnico. Sumi se tudi, da sta bila dva psa, ker se izpovedi o barvi psa ne ujemajo popolnoma.

lj Javno tombolo na Kongresnem trgu priredi na velikonočno nedeljo Jugoslovanska Matica. Enako prirede ta dan tudi vse podružnice »J. M.« javno tombolo po vseh večjih krajih Slovenije. Ostala društva naj se na te prireditve ozirajo.

lj Češkoslovaški zunanji minister Beneš se je včeraj na svojem potu v Rim peljal po slovenskih tleh na jug. V Gradcu ga je v železniškem vozu obiskal avstrijski ministrski predsednik dr. Mayer. V Mariboru so mu Slovenci priredili slovesen pozdrav. V Ljubljano je privozil Benešev vlak po 5. uri popoldne.

Naša društva.

d Javno predavanje, ki ga priredi gosp. in izobr. društvo za Krakovo-Trnovo, je danes zvečer ob 7. v navadnih prostorih. Predava

urednik g. Dr. Toseglav, vsaKomur prost.

d Tržiš. Društvo sv. Jožefa je priredilo v nedeljo igro »Lumpacij Vagabunda«. — V nedeljo ob 8. se vprizore »Trije tičiki«. — Dekliška Marijina družba je igrala na švednico »Svojeglavno Minko« in »Planšarice«. — V ponedeljek odpade predavanje.

d Is Tržiš. Društvo sv. Jožefa je imelo redni občni zbor v soboto 29. jan. Sledila so poročila tajnikov vseh odsekov, ki so podala vso sliko mnogovrstnega društvenega dela. Društvo šteje z odseki do 800 članov in članic. Priredilo je mnogo iger, vsak ponedeljek predavanje, Miklavžev in Silvestrov večer. Orlovski in orliški odsek sta imela več fantovskih oziroma dekliških večerov, priredil se je orlovski tečaj, 2 akademiji, dobro obiskano javno telovadbo z veselico. Vsa društva so imela do 100.000 K prometa v minoletem letu. Za predsednika je bil izvoljen g. Leopold Koprivnik.

d Guštanj. Katoliško izobraževalno društvo za Guštanj in okolico priredi s sodelovanjem »Delavske zveze za Guštanj« na pustno nedeljo 6. febr. v prostorih g. Franja Lečnik pustno veselico z burko: »Moč uniformec«. Začetek ob 8. popoldne. Vstopnina 10 K, 8 K in 4 K. Sotisljeniki od blizu in daleč srčno povabljeni!

d Šentpetersko prosvetno društvo priredi na pustno nedeljo 6. t. m. v Ljudskem domu ob pol 6. uri zvečer buko »Mutasti Izidor« in izvirno Medvedovo veseloiro »Na ogledih«. Predprodaja stopnic pri gđ. Strahovi (Sv. Petra cesta 17) od četrtka naprej vsak dan od 4. do 6. ure zvečer, v nedeljo pa v šentpeterski prosveti. (k)

Iz organizacij.

Jugoslov. Strok. Zveza.

PLAČILNI RED:

Novi plačilni red, ki ga je sklenil občni zbor JSZ, je stopil s 1. januarjem t. l. v veljavo; po njem obstojajo poleg strokovnega le še trije razredi:

Članarina: I. razred 1.50 tedensko; II. razred 2.50 K tedensko; III. razred 3.50 K tedensko; strokovni razred (brez pravice na bolniško podporo!) 50 vinarjev tedensko. Posmrtnina znaša 1 K mesečno.

Podpore: v I. razredu 1 K dnevno; v II. razredu 2 K dnevno; v III. razredu 3 K dnevno. Posmrtnine dobiva član do 5 let članstva 100 K; če je več ko pet let bil član, dobi 300 kron.

Strokovno številko lista dobiva vsak član brezplačno.

Članarina se mora plačevati vnaprej.

Delavsko združništvo

Osebnostna župkarska zadruga je najdragocenejša pridobitev, ki si jo je delavstvo zadnji čas osnovalo. Zadruga je tako zasnovana, da bo mogla odgovorjati vsem modernim gospodarskim in kupčijskim zahtevam.

S pomočjo urada za pospeševanje obrti je nabavila za delavstvo dolgo zaželeni sukanec. Sukanec je iz Češkega, poslan v zameno za lan, iz pristnega lanu.

S tem je zadruga postavila svoje izdelke na konkurenčni temelj. Zakaj župke iz bombaža nimajo trpežnosti, župke iz lanu pa trajajo eno človeško generacijo. Ta trpežnost je poleg lepote izdelovanja vzrok, da segajo po teh produktih Angleži in Američani.

Zadruga ima svojo pisarno v Ljubljani na Starem trgu št. 2., I. nadstropje, blagovno založništvo pa v prostorih I. delavskega konsumnega društva na Kongresnem trgu (v Zvezdi).

Zadruga daje svojim članom vsa tehnična in gospodarska navodila.

DELAJSKI KONSUMI.

Otvoritev nove prodajalne. V Mariboru, Slovenska ulica št. 15 (zraven hotela Union), se je otvorila 31. januarja 1921 nova prodajalna »Prvega delavskega konsumnega društva v Ljubljani«, na kar se opozarjajo vsi člani.

V Strugah se je vršil v nedeljo 30. jan. t. l. ustanovitveni shod nove prodajalne I. delavskega konsumnega društva. Že pred začetkom shoda se je včlanilo 50 članov. Drugi so po shodu prejeli pristopne izjave. Prostor za prodajalno se nahaja na najlepšem kraju Strug. Bolniški strežniki.

Železničar.

Občni zbor »Prometne zveze«, ki se je vršil dne 2. februarja t. l. v prostorih I. ljubljanskega delavskega konsumnega društva, je delovanje starega odbora soglasno odobril in mu podal popolno zaupanje s tem, da je le na novo izvolil stari odbor. Le na mesto starega predsednika, ki iz raznih ozirov mesto predsedstva ni hotel več prevzeti, se je izvolil za predsednika tov. Burkelje.

Usnjar.

Šmartno. Dne 2. t. m. smo imeli sestanek zveze usnjarjev, na katerem nam je poročal tovariš Kogoj. Udeležba je bila povoljna in je prišlo tudi do živahne debate. Tudi mi nočemo zaostajati za drugim delavstvom, hočemo, da pride delavec do tiste veljave, ki mu po vsej pravici gre.

Tržiš. Tukajšnja tovarna Mally-Domberger je odpovedala delo tridesetim delavcem pod pretvezo, da nima dela, in celo takim, ki so zaposleni več let, med temi eden 42 let, Delavstvo je popolnoma

obupano, Ker je edino navezано na tovarne. Ugotavljamo, da se odpust ni vršil v smislu pogodbe št. 1309, po kateri se bi morali odpustiti nazadnje v delo sprejeti delavci in nato oni, ki so doma z dežele. Ukrenilo se je vse potrebno, da se prepreči to vnebovpijoče dejanje in obvaruje delavstvo ceste in gladi.

Ljubljana. Delavstvo je že pred mesecem vložilo zahteve, a do danes še ni odgovora, kakor da bi se ne mudilo. Zahtevamo, da se v najkrajšem času ugoti delavskim zahtevam in da se z delavstvom ne vrši delavstva nevredna igra. Ne igrajte se z delavskimi potrebami.

Tobačni delavec.

Skupina tobačnih vpokojencev ima svoj občni zbor dne 10. t. m. ob 2. uri popoldne v prostorih »Ljudski dom« (mala dvorana). Udeležite se ga polnoštevilno. — Odbor. Šitar.

Skupina Strazišče pri Kranju ima redni letni občni zbor v nedeljo teden 13. t. m. ob 3. popoldne v prostorih sitarske zadruge.

Trgovski in zasebni nastavljencl.

Seja Zveze trg. in priv. nameščencev se vrši v petek dne 4. t. m. ob pol osmi uri zvečer v pisarniških prostorih, Stari trg št. 2. Prosim zanesljivo in točne udeležbe. — Predsednik.

Kovinar.

Guštanj. Občni zbor »Jugoslov. Strokovne zveze skupina Guštanj« se vrši v nedeljo 13. t. m. po prvi službi božji ob pol 10. v dvorani g. gerenta Franja Lečnika. Vporedi: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 3. Govor tajnika JSZ okrožje Maribor. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. — Odbor.

Delavstvo papirnic.

D. M. v Polju. Naša skupina JSZ priredi v nedeljo dne 6. febr. t. l. predpusno zabavo v restavraciji večške papirnice ob 5. uri pop. Spored: pozdrav gostov, godba, petje, kupleti, šaljiivi prizori, šaljiiva pošta itd. Pri prireditvi svira domača orlovska godba in društveni pevski zbor. Vstopnina 5 K. K obilni udeležbi vabi odbor.

Živilski delavec.

V nedeljo, dne 30. januarja je bil shod živilskih delavcev. Shod je bil dobro obiskan, kar znači, da se je tudi te vrste delavstvo začelo gibati. Razpravljala so se važna vprašanja, osobito to, da se tudi temu delavstvu zboljša gnotni položaj. Nikakor ne smemo zaostajati za drugim, zato bomo v kratkem času ustanovili posebno zvezo živilskih delavcev, da se bomo tem lažje uveljavili. Spoznali smo, kako se pokaže moč delavstva in da mu je le z organizacijo zagotovljena bodočnost. Sklenili smo, da se je moramo sedaj še bolj trdno okleniti in se zbrati okoli našega »Novega časa«. Tovariši, le čvrsto naprej in gotovo se bodo naše zahteve skoro uresničile!

Skupina »Krek« in »Vič« imata v nedeljo, dne 13. februarja točno ob pol 10. uri popoldne v prostorih delavskega konsumnega društva na Kongresnem trgu št. 2 svoj občni zbor. Ker pri tej priliki položimo temelj naši zvezi, je navzočnost vseh članov obvezna.

Čipkarica.

Med čipkaricami vlada veliko veselje, odkar so dobile sukanec. Ne le zaslužek, ampak tudi delo samo ima svoje veselje. Mnogovrstni izdelki so ženska ročna umetnost. In nad te-

kim izdelki se človek veseli kot nad obred svojega duha.

Strokovna župkarska zveza se je sijajno razvila. Ima dozdaj deset skupin in plačilništ z nad 700 člani. Delavstvo, tudi žensko, polagoma razumeva, kaj mu je strokovna organizacija.

Občni zbor Sitarske Zveze JSZ se vrši prihodnjo nedeljo 13. februarja t. l. v prostorih zadruge ob 3. popoldne. — Dosedanji odbor poda svoja poročila. Nato se vrši nova volitev. Obenem se razvije osnutek za nadaljnje postopanje. Upamo, da začne z novim občnim zborom v skupini novo sveže življenje.

Bolniški stražniki.

Ljubljana. Danes, ob pol 8. zvečer se vrši sestanek bolniškega uslužbenstva v žitlnici Jug. tisk. Kor gre za važne stvari, udeležite se gotovo sestanka vsi. Poroča tudi zastopnik J. S. Z. — V nedeljo večer t. j. 6. t. m. vabijo bolniški strežniki javne bolnice v Ljubljani, vse bližnje prijatelje zabave, na igro »Trije pličiki«, ki se prične ob pol 8. zvečer v prostorih perišnice deželne bolnice. Vstop prost. Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo v korist stanovske organizacije bolniškega uslužbenstva.

Viničar.

Težko pričakujemo rešitev viničarskega vprašanja, pa če se bo tako reševalo kot se je doslej, nam ni pričakovati nikdar rešitve. Oblasti, od katerih je rešitev največ odvisna, isto najbolj zavlačujejo in jim je malo na tem, da se viničarju ne godi krivica. Da je to istina, kaže dejstvo, da ko so viničarji prosili za prosto žganjekuho, se viničarji vobče po mnenju oblasti ne morejo smatrati za pridelovalce vinskih tropin in nimajo vsled tega po predpisih pravice za trošnine prosto žganjekuho. Za božjo voljo, kdo pa je potem drugi pridelovalec teh snovi kot viničar? Gospodar, zlasti pri večjih posestvih, gotovo ne, ko vino-grad malokaterikrat vidi, ne da bi ga on kolikaj obdeloval. Pridelovalec in zopet pridelovalec je edino viničar. Gospodar je pa lastnik vinograda, pridelanega vina in tropin. Torej gospodar, ki ne dela, ampak je samo gospodar pridelanega, ima prosto žganjekuho, viničar pa kot pridelovalec in trpin, ki pri svoji borni plači dobi nekaj tropin, da si za lastno potrebo skuha par litrov žganja, ki ga proda, da si kaj kupi, temu revežu pa oblasti obremene njegovo delo, tako ča mora takorekoč pridelček dvakrat plačati. Prvič ga plača gospodarju s svojim delom, kateremu mora trdo delati za tako sramotno plačo kot jo ima, drugič pa od tega dela mora plačati še davek državi, ki išče davke ravno pri onih, ki nimajo drugega kakor roke, tam pa, kjer so milijoni in verižniki, pa ima davkarja in finance zavezane oči.

Ljutomer. V nedeljo, dne 6. februarja 1921 po rani maši se vrši v telovadnici Narodne šole v Ljutomeru shod vinogradniških in poljskih delavcev. Govori govornik iz Ljubljane. K obilni udeležbi vas vabi vaša Viničarska zveza, Kmet. delavec.

Vurberg pri Ptuj. Na praznik sv. Treh kraljev se je vršil pri nas občni zbor zveze viničarjev. Predsednikom je bil zopet izvoljen naš poštovalec tovariš Geč.

Št. Ilj v Slov. goricah. V Slovenskem domu se je vršil zadnja nedeljo 23. t. m. po rani maši dobro obiskan shod viničarjev, pa tudi drugih delavcev. Večina viničarjev je v taboru JSZ. Kakor znamenja kažejo, socialno - demokratska zvezda že tone.

Kmetijski delavec.

Vsi kajžarji, hlapei in dekle se morajo organizirati v Zvezi kmetijskega delavstva. Ta organizacija jim hoče priboriti starostno in bolniško zavarovanje, da ne bo moral hlapec ali dekla, ki sta že delanezmožna, hirati kot berača. Nemudoma se zberite in pišite Zvezi kmetijskega delavstva v Ljubljano, Stari trg št. 2. Odtam boste dobili vsa pojasnila. — Članarina znaša mesečno za moške 2 K, za ženske 1 K. V izrednih slučajih se nakažejo podpore.

Ljutomer-Cven. V nedeljo dne 6. februarja 1921 se vrši na Cvenu v šoli popoldan ob 2. uri velik shod poljskih delavcev. Govori zastopnik iz Ljubljane. Pridite vsi, nobenega izmed vas naj ne manjka, kateri si hoče priboriti boljše mesto v človeški družbi. — K obilni udeležbi vas vabi vaša Delavska zveza.

r Zaponka tovarnarjeve soproge. Kakor poročajo nemški listi, je bilo v nekem sanatoriju v Badnu tovarnarjevi ženi Vilmi Werfel ukradena biserna broška v vrednosti enega milijona kron. Koliko obilje mora obdajati to ženo, ki nosi samo v broški vrednost milijon kron! Kdo ji naklanja to obilje, ali ne delavci njenega moža? Ali ne bi bilo prav, da bi bili tudi ti delavci vsaj nekoliko deležni tega obilja. Neznosna je misel, da mora stotine delavskih družin slabo živeti, da more tovarnar svoji ženi kupiti biserno broško za milijon kron in jo zagrniti v obilje in razkošje.

Odgovorni urednik Anton Marinčič.
Izdaja konzorcij »Novega Časa«.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.